

Inför SAO - Studiemotiverande arbetslivsorientering - i Umeå kommun

Unga i Sverige står inför en verklighet där motivationen i skolan minskar och utanförskapet riskerar att öka vilket vi också vet sker i Umeå kommun. För att bryta denna negativa trend krävs nya och konkreta insatser som kombinerar utbildning, arbetslivserfarenhet och ansvarstagande.

Det ideella initiativet Nästa generation Sverige har i dialog med skolor, studievägledare, många engagerade arbetsgivare och arbetsmarknadens parter – utvecklat en anställningsmodell som gör det möjligt för fler unga att söka och få ett första, avlönat jobb inom ramen för skolundervisningen, redan i högstadiet. Anställningsmodellen kallas Studiemotiverande Arbetslivsorientering (SAO) och är ett innovativt alternativ till den traditionella PRAO:n. Bland annat i Sundsvall har modellen nyligen implementerats där elever i årskurs 8 ges möjlighet att arbeta två timmar i veckan med riktiga, anpassade arbetsuppgifter, mot ersättning – i samverkan mellan skola, näringsliv och ideella aktörer. Detta ger dem inte bara praktisk erfarenhet och en första kontakt med arbetslivet, utan även ett konkret incitament att förbättra sin skolnärvaro och framtidstro.

Resultaten från Sundsvall är lovande. Lärare och rektorer rapporterar om markant ökad närvaro, förbättrad motivation och minskat stök i skolan. Modellen skapar tillit, ansvarstagande och en känsla av sammanhang – tre faktorer som stärker individens möjligheter att forma sin egen framtid.

Att testa SAO inom Umeå kommun skulle vara intressant och kan förmodligen vara ett viktigt bidrag inom ramen för att Umeå växer tryggt och säkert. Inom Umeå växer tryggt och säkert finns ett redan fint upparbetat samarbete med näringsliv och ideella aktörer, således bör SAO vara genomförbart.

Därför yrkar Liberalerna att kommunfullmäktige beslutar:

1. Att kommunen ska utreda hur en pilotverksamhet enligt SAO-modellen i utvalda skolor i kommunen skulle kunna se ut.
2. Att kommunen ska ta initiativ till att skapa partnerskap med lokala företag, organisationer och ideella aktörer som arbetsgivare inom ramen för SAO.
3. Att pilotprojektet utvärderas efter ett år med fokus på skolnärvaro, studiemotivation och arbetslivserfarenhet.
4. Att en långsiktig plan tas fram för hur SAO kan implementeras som en permanent del av arbetslivsorienteringen i Umeås grundskolor.

Hanna Lundin Jernberg, gruppledare
Anders Norqvist, skolpolitisk talesperson

2025-04-14